

मनसून पूर्वतयारी कार्ययोजना

२०८०

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दार्चुला

२०८०

शब्दावली :

जि.वि.व्य.स.	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
जि.स.स.	जिल्ला समन्वय समिति
न.पा.	नगरपालिका
गा.पा.	गाउँपालिका
जि.स्वा.का.	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय
ने.रे.सो.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने.से.	नेपाली सेना
प्र.जि.अ.	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
स.प्र.ब.	सशस्त्र प्रहरी बल
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
रा./अ.गै.स.स.	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
DLSA	District Lead Support Agency
DEOC	District Emergency Operation Center
LEOC	Local Level Emergency Operation C
NEOC	National Emergency Operation Center
DDMC	District Disaster Management Committee
D-WASH CC	District Water and Sanitation Hygiene Coordination Committee
V-WASH	Village Water and Sanitation Hygiene Coordination Committee
DPHO	District Public Health Office
NRCS	Nepal Red Cross Society
DHM	Department of Hydrology and Metrology

Contents

शब्दावली :.....	२
१. पृष्ठभूमि:-	५
२. कार्य योजनाको उद्देश्य:-	५
क. भौगोलिक अवस्था, सीमा तथा क्षेत्रफल:-.....	५
ख. भौगोलिक विभाजन:-	६
ग. प्रमुख नदी ताल तलैया सम्बन्धी विवरण:-	६
घ. हावा पानी:-.....	६
३. स्वास्थ्य सेवा:-	७
४. यातायात:- न.पा.र गा.पा.हरुको जिल्ला सदरमुकाम सम्मको पहुँच:-	७
५. विपद् उद्धारका प्रत्यक्ष सरोकारका निकायहरु:-	७
६. कार्य विवरण:-.....	८
७. जिल्लामा भएका विपद् घटनाहरु:-	९
८. वर्षायाममा हुनसक्ने जोखिमहरु :	११
९. विपद् व्यवस्थापन योजना:-	११
पहिलो तह	११
दोस्रो तह	१२
तेश्रो तह:-:	१३
१०. समन्वयात्मक व्यवस्थापकीय तयारी (Coordi nat i on and Managenent):-:	१३
११.....	चुनौती:-
.....	१४
मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरुको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:-:.....	१४

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरु सडक डिभिजन कार्यालय, वैतडी, पाटन, दार्चुला तिकंर सडक योजना, सिंचाई डिभिजन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं१ ., सम्पर्क कार्यालय, दार्चुला को पूर्व तयारी सम्बन्धमा-:.....	१४
मनसून जन्य अवधिमा यातायात-:सम्बन्धमा तयारी पूर्व व्यवस्थापनको आवश्यक लागि आवागमनका/.....	१५
दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण-:.....	१५
जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची:.....	१९
वर्षामापन केन्द्र-:.....	१९
नदी जल सतह मापन केन्द्र-:.....	२०
हाल कायम रहेको स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरुको सम्पर्क सुचि.....	२०
जिल्ला स्थित एम्बुलेन्स सेवाको विवरण-:.....	२०
जिल्लामा रहेको दमकल सेवा विवरण-:.....	२१
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखामा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण:.....	२१
गुरुगोरख दल गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण :.....	२१
जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुलाबाट परिचाल हुने जनशक्तिहरुको विवरण :.....	२२
सशस्त्र प्रहरी सिमा सुरक्षा गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरुको विवरण :.....	२२
जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची.....	२८
बाढी बाट जोखिमयुक्त गा. पा. वा नगरपालिका (स्रोत: गा. पा. र न. पा. प्रशासकीय अधिकृत).....	२८
जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण (जिल्ला दार्चुला).....	२९
खुला क्षेत्र.....	३०
दार्चुलामा विपद् पूर्व सूचना प्रणाली.....	३१
विपद् सूचना संयन्त्र सज्जाल.....	३१

१. पृष्ठभूमि:-

महाकाली र चमेलिया नदी यस जिल्लाको सबैभन्दा ठुलो नदीको रूपमा रहेका छन् । महाकाली नदी उत्तरबाट मुहान भई पश्चिम हुँदै दक्षिण तिर बगेको छ भने चमेलिया नदी पनि उत्तर मुहान भै पश्चिम हुँदै दक्षिण तिर बगेको । यस जिल्लामा रहेको नौगाड खोला पूर्व मुहान भै दक्षिण तिर चमेलिया नदीमा मिसिने हुदा यस जिल्लामा समय समयमा विपदको रूप लिई विभिन्न क्षेत्रहरूमा व्यास गाउपालिका राप्तादेखि लेकम गाउपालिका लाली सम्म महाकाली नदीले असर पार्ने गरेको छ भने अपीहिमाल गाउपालिका देखि शैल्यशिखर नगरपालिका सम्म चमेलिया नदीले असर गर्ने गरेको पाइन्छ । त्यसैगरी जिल्लामा रहेका ससाना थुप्रै खोला नालाहरू मकरीगाड, रिगुड गाड, घट्टे गाड, पडपडा खोला, मेल्या खोला, भेल्या खोला, कचुलि गाड, च्युरानी खोला, गढीगाड, होपरीगाड, दुधि खोला, खतनगाड, रिठिनगाड, तम्वाकु खोला, कालागाड, कुकुरेगाड, निजागंगाड, लाष्कु खोला, भम्वागाड, धौलिगाड, थालि गाड, ठिङगाड, काकडीगाड, भर्तीला खोला, उकु खोला, बाकु गाड, बसेडी गाड, साजी गाड, बुढीगाड, रिठेगाड, दानौँ गाड, चौडे गाड, गोकुले गाड, आंडरी खोला, ओसिल गाड, रोल खोला आदी प्रमुख हुन् । यिनै नदी तथा खोलामा आउने बाढीका कारणले समुदायमा प्रत्येक वर्ष विपदको जोखिम व्यहोर्नु परेको छ । यस वर्ष हिमपहिरोबाट समेत मानविय धनजनको क्षति भएको छ । वर्षातको समयमा बाढी पहिरो, चट्याङ्ग, झाडापखाला, जस्ता विपदहरू पटक पटक आउने हुदा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिको समन्वय तथा प्रत्यक्ष सहभागितामा जिल्लाका सरकारी तथा गैरसरकारी कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र स्थानीय तह सहित विपदको समयमा प्रभावितहरूलाई सहयोग पुर्याउन उल्लेखनिय भुमिका रहँदै आएको छ । वर्षायाममा बाढी पहिरो सडक अवरुद्ध दुर्घटना झाडापखाला जस्ता प्रकोपहरूलाई दृष्टीगत गरी विपद अगाडी अपनाइने समाधानका उपायहरू खोज तथा उद्धार कार्य राहत कार्य पुनःनिर्माण पूनःस्थापनाको क्षेत्रमा गर्न सकिने सल्लाह सुझाव समन्वय र सहयोग सम्बन्धमा जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति दार्चुलाको तर्फ बाट प्रभावितहरूलाई गर्न सकिने आधारभुत सहयोग तथा उद्धारका विषयहरूमा आधारित रही यो वर्षायामको लागि मनसुन पूर्व तयारी कार्ययोजना २०८० तयार गरिएको छ । यो योजना निर्माणमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको Contengency plan तथा जिल्ला विपद पूर्व तयारी प्रतिकार्य योजना, २०७९/२०८० लाई श्रोतको रूपमा प्रयोग गरिएको छ ।

२. कार्य योजनाको उद्देश्य:-

प्रत्येक वर्ष जस्तै मनसुनमा हुन सक्ने बाढी पहिरोको कटान, हावाहुरी चट्यांग, महामारी, भुकम्प जस्ता विपदबाट गाउँ बस्ती बालीनाली, स्वास्थ्यमा पुर्याउन सक्ने जोखिमको विश्लेषण गर्दै त्यसप्रति सजग रहन तत्काल राहत तथा उद्धार कार्यका लागि जिल्ला स्थित सम्पूर्ण सुरक्षा निकाय, जिल्ला विपद व्यवस्थापन समितिका सदस्य, नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका सदस्य तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूको अधिकतम रूपमा परिचालन गरी राहत तथा उद्धार कार्य छिटो छरितो र विश्वसनीय बनाउनु यस कार्य योजनाको मुख्य उद्देश्य रहेको छ ।

क. भौगोलिक अवस्था, सीमा तथा क्षेत्रफल:-

दार्चुला जिल्ला नेपालको सुदूरपश्चिम प्रदेशमा पर्दछ । यस जिल्लाको पूर्वमा बझाङ्ग जिल्ला, पश्चिममा भारतको उत्तराखण्ड प्रदेशको पिथौरागढ जिल्ला, उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत र दक्षिणमा बैतडी जिल्ला रहेको छ । विश्व मानचित्रमा २९°३६' उत्तरी अक्षांस देखि ३०°१५' उत्तरी अक्षांससम्म र ८०°२२' पूर्व देशान्तर देखि ८१°०९' पूर्व देशान्तरसम्म फैलिएको यस जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मि. (साविककै क्षेत्रफल रहेको, नयाँ थपिएको क्षेत्रफलको निर्णयानुसार अद्यावधिक गरिने) रहेको छ । यो जिल्लामा समुद्र सतहबाट ५१८ मिटरको उचाई देखि ७१३२ मिटर सम्मको उचाई भएको अपि हिमाल यस जिल्लाको प्रमुख आकर्षण हो । त्यस्तै चीनको तिब्बत क्षेत्रमा अवस्थित हिन्दुहरूको महत्वपूर्ण तीर्थस्थल तथा पर्यटकीय महत्वसमेत बोकेको मानसरोवर जाने नेपालको प्रमुख मार्गको रूपमा समेत दार्चुला जिल्लाले चर्चा पाएको छ ।

१. अक्षांस २९°३६' देखि ३०°१५' उत्तर सम्म देशान्तर ८०°२२' देखि ८१°०९' पूर्व
२. सिमाना पूर्व बझाङ्ग पश्चिम भारतको पिथौरागढ जिल्ला, उत्तर तिब्बत (चीन), दक्षिण बैतडी जिल्ला
३. क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मि. (साविककै क्षेत्रफल रहेको, नयाँ थपिएको क्षेत्रफलको निर्णयानुसार अद्यावधिक गरिने) औषत लम्वाई ९२.५ कि.मी.
४. औषत चौडाई ४२.५ कि.मी.

५. जनसंख्या:- १,३३,३१०, महिला:- ६८,८८६, पुरुष:- ६४,४२४ (वि.स. २०७८ को जनगणना अनुसार)

ख. भौगोलिक विभाजन:-

भौगोलिक दृष्टिकोणले दार्चुला जिल्लालाई ४ भागमा बाड्न सकिन्छ ।

अ. नदीले बनाएको फाट तथा बेसीहरू (समथर प्रदेश):- महाकाली, चौलानी र अन्य त्यस्तै ठूला खोला नालाहरूको किनारमा अवस्थित भित्री मधेशसँग तुलना गर्न सकिने समथर उब्जाउ फाँटहरू समथर प्रदेश अन्तर्गत पर्दछन् । जिल्लाको प्रमुख अन्न भण्डारको रूपमा रहेको यो फाँट र बेसीहरूमा जनसंख्याको चाप पनि अत्याधिक रहेको छ । उकू, लाली, दत्त, गोकुलेश्वर, शिखर, देथला, घाप, खलंगा आदि क्षेत्रहरू यस प्रदेशका उदाहरण हुन् ।

आ. पहाडी भाग:- यस जिल्लाको मध्यभागमा रहेको उच्च समस्थली यस प्रदेशअन्तर्गत पर्दछन् । समथर भू-भागको तुलनामा केही कम उत्पादन हुने भएतापनि अपेक्षाकृत उब्जाउ क्षेत्र नै मानिन्छ । शंकरपुर, भगवती, रानीशिखर, रिठाचौपाता, ग्वानी, डाडाकोट, हिकिला आदि क्षेत्रहरू यसमा पर्दछन् ।

इ. लेकाली भाग:- लेकाली भाग प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरिपूर्ण तर अन्न उत्पादनका दृष्टिकोणले कम उर्बर छ । प्रायः हेमन्त ऋतुमा हिमपात हुनु यस भागको विशेषता हो । लेकाली प्रदेश अन्तर्गत सुन्सेरा, राप्ला, खण्डेश्वरी, घुसा, इयरकोट आदि क्षेत्रहरू पर्दछन् ।

ई. हिमाली भाग:- जिल्लाको उत्तर पट्टिको चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँग सीमा जोडिएको सामान्यतया बाह्रै महिना हिँउले ढाकिएको क्षेत्रमा उत्पादन मात्रै होइन मानिसहरूको बसोबास समेत नगण्य छ । हिँउदमा तल बेसी खलंगा झर्ने र गृष्ममा फर्किने यहाँ बसोबास गर्ने ब्याँसी (सौका) समुदायको प्रमुख बासस्थान भएको व्यास क्षेत्र यस प्रदेशको उदाहरण हो ।

ग. प्रमुख नदी ताल तलैया सम्बन्धी विवरण:-

नेपाल र भारतको सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी र यस जिल्लाको पूर्वपट्टि बैतडी जिल्लासँग जोडिएर बग्ने चमेलिया नदी दार्चुला जिल्लाका प्रमुख नदीहरू हुन् । यी ठूला नदी बाहेक यहाँ तिकंरखोला, कालागाड, नौगाड, थालीगाड, लास्कु खोलाआदि उल्लेखनीय खोलानाला हुन् । दार्चुला जिल्ला जलस्रोतको हिसाबमा धनी जिल्लाका रूपमा चिनिन्छ । यहाँ रहेका नदीनालाहरूमा लघु तथा बृहत जलविद्युत आयोजनाहरू संचालन गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । हाल चौलानी नदीमा ३० मेगावाट क्षमताको जलविद्युत आयोजना निर्माण भइसकेको छ । त्यस्तै अपि जलविद्युत आयोजना ८५०० किवा निर्माण भइसकेको छ । यस जिल्लामा माथिल्लो अपि हाईड्रो पावर योजना निर्माणाधिन क्रममा रहेको छ । यस जिल्लामा सुरमासरोवर, ब्रह्मदह, रिडदे ताल आदि ताल तलैयाहरू रहेका छन् ।

घ. हावा पानी:-

दार्चुला जिल्लाको भौगोलिक बनोटमा देखिएको विविधता झैं हावापानी तथा वातावरणमा पनि बिषमता देखिन्छ । तसर्थ, यस जिल्लाको हावापानीलाई देहाय बमोजिम विभाजन गर्न सकिन्छ ।

अ. हिमाली हावापानी :- यस जिल्लाको ४८७८ मिटर उचाइ भन्दा माथिको भू-भागमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ । जहाँ बाह्रै महिना हिँउले ढाकिएको हुन्छ र मानव बसोबास पाईदैन ।

आ. लेकाली हावापानी :- यस किसिमको हावापानी उच्च हिमाली भेगहरूमा हिमरेखाको मुनितिर पाईन्छ । जो हिँउदमा हिँउले ढाकिने र गर्मीमा नाङ्गो हुन्छ । व्याँस क्षेत्रमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ ।

इ. ठण्डा शितोष्ण हावापानी :- गृष्ममा गर्मी अनुभूति नहुनु र हिँउदमा तुलनात्मकरूपमा बढी चिसो हुने करिब २१३४ मिटर भन्दा माथिको भूभागमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ । सिप्टी, खण्डेश्वरी र सुन्सेरा आदि क्षेत्रहरूमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

ई. समशितोष्ण हावापानी :- जिल्लाको मध्यभागमा रहेका समुद्र सतहबाट ९१५ मिटरदेखि २१३४ मिटरको उचाईमा रहेका क्षेत्रहरूमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ । गृष्ममा धेरै गर्मी र हिँउदमा साह्रै चिसो अनुभूती नहुनु यहाँको मुख्य विशेषता हो । रिठाचौपाता, शंकरपुर, छापरी आदी क्षेत्रहरूमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

उ. उष्ण हावापानी :- जिल्लाको पश्चिम दक्षिणमा नदीका बेसीहरुमा उष्ण हावापानी पाईन्छ । ग्रीष्ममा अत्याधिक गर्मी र हिँउदमा आंसिकरुपमा चिसो हुनु यहाँको हावापानीमा पाईने मुख्य विशेषता हो । खासगरी गोकुलेश्वर, दत्तु, लाली, उकु आदि क्षेत्रमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ ।

३. स्वास्थ्य सेवा:-

यस जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको लागि निम्नानुसारको अस्पताल उपचार केन्द्रहरु रहेका छन्:

क्र.स.	विवरण	संख्या
१	अस्पताल	३
२	निर्माणाधिन अस्पताल	५
३	शैया	४०
४	Ventilator	२
५	HDU	२
६	क्लिनिक	१६
७	स्वास्थ्य चौकी	३९
८	उप स्वास्थ्य चौकी	-
९	डाक्टर	१२
१०	नर्स (सि.अ.न.मी/अ.न.मी.)	१९७
११	स्टाफ नर्स	१२
१२	अ.हे.व./सि.अ.हे.व.	१३९
१३	हे.अ.	४९
१४	ल्याब असिस्टेन्ट/ल्याब टेक्निसियन	३२
१५	आयुर्वेदिक अस्पताल	१
१६	आयुर्वेदिक औषधालय	३
१७	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई	४१
१८	आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र	१९
१९	सहरी स्वास्थ्य केन्द्र	५
२०	प्रति डाक्टर लाभान्वित जनसंख्या	११,११०

४. यातायात:- न.पा.र गा.पा.हरुको जिल्ला सदरमुकाम सम्मको पहुँच:-

क्र.सं.	न.पा. र गा.पा.को नाम	क्षेत्रफल (बर्ग कि.मी.)	सदरमुकाम सम्मको दुरी कोष
१	महाकाली नगरपालिका	१३५.११	०
२	शैल्यशिखर नगरपालिका	११७.८१	१७
३	व्याँस गाउपालिका	८३९.२६	२८
४	दुहुँ गाउपालिका	६५.३५	६
५	मालिकार्जुन गाउपालिका	१००.८२	९.५
६	लेकम गाउपालिका	८३.९८	१६.५
७	मार्मा गाउपालिका	२०८.२७	१५
८	अपिहिमाल गाउपालिका	६१३.९५	२३
९	नौगाड गाउपालिका	१८०.२७	११

५. विपद् उद्धारका प्रत्यक्ष सरोकारका निकायहरु:-

क) जिल्ला प्रशासन कार्यालय दार्चुला

ख) स्थानीय तहहरू (२ न.पा. र ७ गा.पा.)
ग) सुरक्षा निकाय (थप विवरण परिशिष्ट “ख” अनुसार)

➤ **नेपाली सेना**

अ. गुरु गोरख गुल्म खलगां दार्चुला

➤ **नेपाल प्रहरी**

अ. जिल्ला प्रहरी कार्यालय, दार्चुला

आ. इलाका प्रहरी कार्यालय तथा प्रहरी चौकी

इ. सिमा प्रहरी चौकी

ई. अस्थाई प्रहरी पोष्ट

➤ **सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल**

१. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ४४ गण हे. क्वा. खलंगा, दार्चुला
२. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ५० गुल्म हे. क्वा. छाङ्गरु व्याँस, दार्चुला
३. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट (BOP), लाली
४. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट (BOP), दुम्लिङ्ग
५. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट (BOP), जौलजिवी
६. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट (BOP), दत्तु
७. सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोस्ट (BOP), सुन्सेरा
८. सशस्त्र प्रहरी चमेलिया जलविद्युत आयोजना सुरक्षा बेस बंलाच

घ) जिल्ला समन्वय समिति

ङ) जिल्ला अस्पताल

च) स्वास्थ्य चौकी

छ) डिभिजन वन कार्यालय

ज) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखा र उपशाखाहरू

झ) यातायात व्यवसायी संघहरू

ञ) खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला

ट) नेपाल विद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम

ठ) नगरपालिका तथा गाँउपालिका कार्यालयहरू

ड) एम्बुलेन्स सेवा

ढ) दमकल सेवा

ण) निर्माण व्यवसायी संघ

त) जिल्ला स्थित क्रियासिल राजनैतिक दलहरू

थ) नेपाल पत्रकार महासंघ दार्चुला शाखा

द) अन्य संघ संस्था (राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय)

६. **कार्य विवरण:-**

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
१	खोज तथा उद्धार कार्य	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपालीसेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल रेडक्र ससोसाइटी,	जिल्लाभर

सि.नं.	क्रियाकलाप	कसले	कहाँ
२	राहत वितरण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा।उपशाखाहरु, स्थानीय तहहरु, स्थानीय विपद जोखिम व्यवस्थापन समिति र उद्योग वाणिज्य संघ,	प्रभावित क्षेत्रमा
३	राहत सामग्री भण्डारण	उद्योग वाणिज्य संघ।खाद्य संस्थान डिपो, त्रिपाल लगायत अन्य लता कपडाहरु नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा तथा उपशाखा	क्षेत्र अनुसार जिल्लाको विभिन्न स्थानहरुमा
४	स्वास्थ्यकर्मी, औषधी तथा एम्बुलेन्स र बारुण यन्त्र	जिल्ला अस्पताल, स्वास्थ्य चौकीहरु, न.पा.।गा.पा, ने.रे.सो. र एम्बुलेन्स संचालक समिति तथा संघसंस्थाहरु	जिल्ला स्तरमा
५	सडक यातायात संचालनको सुधार तथा यातायात उपलब्ध	सडक डिभिजन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति, यातायात व्यवसायी समितिहरु, स्थानीय तह	जिल्लाभर
६	भु-क्षय सम्बन्धी	डिभिजन सिचाइ कार्यालय, महाकाली तटबन्ध, स्थानीय तह	जिल्लाभर
७	विपद सम्बन्धी सूचना तथा जनचेतना	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ, स्थानीय संचार माध्यमहरु, जल तथा मौषम शाखा कार्यालय	जिल्लाभर
८	विपद सिमुलेसन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	स्थानीय तह देखि जिल्ला तह सम्म
९	शान्ति सुरक्षा	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	जिल्लाभर
१०	संचार, विद्युत व्यवस्थापन	नेपाल टेलिकम, विद्युत वितरण केन्द्र	जिल्लाभर

७. जिल्लामा भएका विपद घटनाहरु:-

क) **कोभिड-१९ भाईरस:-** २०१७ सालको अन्त्य तिर विश्वव्यापी महामारीको रुपमा कोरोना भाईरसका कारण धेरै व्यक्तिहरु प्रभावित भएको परिप्रेक्ष्यमा नेपालमा पनि कोरोना भाईरसका कारण २०१६ चैत्र देखि देश भरि बन्दा बन्दी लागु गरि कोरोना भाईरसको महामारीबाट नागरिकहरुको ज्यान सुरक्षा गर्न निषेधाज्ञा जारी गरिएको । २०१७ सालको मध्य तिर निषेधाज्ञा खुकुलो भएतापनि पुनः २०१८ सालको शुरुवात संगै कोरोना भाईरसको दोस्रो लहरबाट महामारी फैलिएको हुँदा २०१८ वैशाख १६ गतेबाट पुनः निषेधाज्ञा बन्दा बन्दी लागु भएको । हालसम्म यस जिल्लामा कोरोना भाईरसका कारण ज्यान गुमाउने व्यक्तिहरुको संख्या ११ जना कोभिड-१९ को नयाँ भेरिएन्ट आएपछिको आ.व. २०१८/२०१९ असोज मसान्त सम्ममा कोरोना भाईरसको संक्रमणबाट जिल्लाको धेरै जना प्रभावित भई निको भएको जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय दार्चुलाको तथ्याङ्क रहेको छ । हाल संक्रमणको जोखिम न्यून रहेको । ५ वर्ष माथिका अधिकांश मानिसहरुले कोरोना विरुद्धको खोप प्राप्त गरिसकेको हुँदा यसको प्रभाव न्यून भएको छ ।

ख) **बाढी/पहिरो :-** दार्चुला जिल्लाका बाढी पहिरोबाट प्रभावित समग्र जिल्लाको सडकटासन्नता तथा क्षमता विश्लेषण गर्दा बाढी/पहिरोबाट क्षति भएको तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा अनुसार आ.व. २०१७/०१८ को मनसुनजन्य अवधिमा पूर्ण तथा आंशिक क्षति भई जोखिम भएका घर परिवार संख्या १०७ रहेको छ । बाढी तथा पहिरो जन्य विपद् बाट ज्यान गुमाउनेको संख्या ९ जना रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०१८/०१९ को मनसुन जन्य अवधिमा बाढी पहिरोबाट भएको क्षतिको तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त नतिजा अनुसार ४०० घर पुर्ण रुपमा क्षति, ३०० घरहरुको आंशिक क्षति, ८ जनाको बाढी तथा पहिरोजन्य विपदबाट मृत्यु भएको साथै साथै प्रति वर्ष पहिरोजन्य विपदबाट करोडौंको धनसम्पत्तिको क्षति हुने गरेको छ । यस आ.व. २०१९/८० मा विपद जन्य घटनाबाट पिडित परिवार संख्या-१३० र मृतक तथा वेपत्ता परिवार संख्या-१५ लाई राहत उपलब्ध गराईएको छ ।

मिति २०१९ भाद्र २४ गतेको मनसुनजन्य अविरल वर्षा, बाढी र पहिरोका कारण यस जिल्लाको महाकाली नगरपालिका र नौगाड गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरुमा भएको निजी तथा सार्वजनिक क्षतिको संक्षिप्त विवरण:-

सि.नं.	स्थानीय तह	मानवीय क्षति		घर क्षति				व्यवसाय क्षति	
		मृतक-५	अपत्या-८	पूर्ण क्षति	उच्च क्षति	जोखिम/आंशिक	जोखिम		संभावित जोखिम
१.	महाकाली न.पा. दार्चुला	०४	०८	८६	५५		१७	५७	२० पानी घट्ट क्षति, १२ परिवारको तरकारी तथा अन्य फार्म व्यवसाय क्षति, ८ सवारी साधन क्षति, ८ फार्म/संस्था क्षति,
२.	नौगाड गा.पा. दार्चुला	०३	-	२५	४७				१० परिवारको ४४५ चौपाया क्षति, ८ पानी घट्ट क्षति,

सार्वजनिक सम्पत्ति क्षति सम्बन्धि विवरण:-

सि.नं.	स्थानीय तह	खानेपानी योजना क्षति	पुल क्षति	विद्यालय क्षति	सडक क्षति
१.	महाकाली नगरपालिका, दार्चुला	३१	१ निर्माणाधिन पक्की पुल (बंगावगड-लास्कु जोडने) झोलुङ्गे र आर. सी.सी.र अन्य काठे पुल क्षति ।	०३ वटा पूर्ण क्षति, ०१ वटा आंशिक क्षति,	खलंगा-दल्लेख सडक खण्डक ठाउँ-ठाउँमा क्षति भएको । महाकाली नदी किनारमा निर्मित टटबन्धमा क्षति भएको ।
२.	नौगाड गाउँपालिका, दार्चुला	२४	१३ आर.सी.सी. सानो पुल तथा काठे पुल क्षति		

ग) भू-कम्प :- भू-गर्भविद्रुहको भनाई अनुसार दार्चुला जिल्ला तिव्वतियन प्लेटेटोनिक् क्षेत्र भित्र पर्ने भएकोले यो जिल्लालाई भूकम्पको अति नै जोखिममा रहेको बशलेषण गरिएको छ । सदरमुकाम क्षेत्र भित्र बनिरहेका घरहरु पनि भवन संहिता अनुसार नबनाइएको हुँदा जि.स.स., नगरपालिकाको सकृयताको आवश्यकता पनि महसुस गरिएको छ । न्यूनतम मापदण्ड पनि नअपनाए र बनाइएका यस्ता संरचनाहरुले भूकम्पीय जोखिम बहन गर्न नसके हुँदा यहाँको भूकम्पीय जोखिम अत्यधिक रहेको छ । हाल निर्माण भईरहेका सरकारी तथा केही निजी आवासहरु भूकम्प प्रतिरोधी किसिमले निर्माण भइरहेका छन । स्थानीयतहहरु मार्फत भूकम्प प्रतिरोधी संरचना निर्माण कार्यमा बढी जोड दिनुपर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ । विगत केही वर्ष देखि समय समयमा साना साना भूकम्पको झट्टका महसुस हुने गरेको छ । यस बाट ठुलो मानविय धनजनको क्षति नभएपनि केही कच्ची घर संरचनाहरुमा आंशिक क्षति पुगेको विवरण प्राप्त भएको छ ।

घ) बाढी :- दार्चुला जिल्लाका विभिन्न गा.पा.हरु मा बाढी बाट धेरै क्षति हुन सके आंकलन गरिएको छ । २०७० साल असार २ गते महाकाली नदिमा आएका बाढीलाई मध्यनजर गरी यसले गरेको क्षतिका आधारमा आगामी दिनमा दार्चुला जिल्लामा महाकालीको बाढीबाट खतरामा रहेका महाकाली नगरपालिका, मालिकार्जुन गा.पा.को उकु, लेकम गा.पा.को लाली, ब्यास गा.पा.को राप्ला, सुनसेरा र धौलाकोट छन् भने चौलानी नदिको बाढीको खतरामा मार्मा गाउँपालिकाको लटिनाथ, तपोवन, शैल्यशिखर नगरपालिका को शिखर, देथला, गोकुलेश्वर र समौली रहेका छन् । जिल्लाका अन्यखोलाहरुमा जिल्लाका मध्यभाग बाट बग्ने नौगाड खोलाले खार तथा धुलिगडालाई आफ्नो निसाना बनाएको अवस्था छ । स-साना खहरेखोलाहरुले समेत वर्षायाममा वृहतरुप लिई किनारका संरचनामा जोखिम पुऱ्याउने अवस्था देखिन्छ । भल बग्ने कारणले सडकमार्ग बन्द हुने स्थिति, महाकाली लोकमार्गमा समेत देखिने गरेको सन्दर्भमा ग्रामिण सडकहरु सञ्चालन योग्य नरहने अवस्था सिर्जना हुने देखिन्छ । मनसुनजन्य अवधिमा सडक सुचारु राख्न आवश्यक व्यवस्थापन गर्नु पर्ने देखिन्छ ।

ड) आगलागी :- विगतमा घटेको घटनाहरु तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तथ्याङ्कको आधारमा वार्षिक औषत ५० परिवारहरु आगलागीबाट पूर्णप्रभावित हुने हुँदा यस योजनामा आगलागीलाई समेत समावेशगरी लक्षितजनसंख्याको उद्धार तथा सम्भावित क्षतिलाई व्यवस्थापन गर्न आगलागीलाई समेत योजना निर्माण गर्दा ध्यान पुऱ्याइएको छ । आगलागी महामारी, खडेरी, चट्याङ्ग, हिमपहिरो तथा हुरी बतास जस्ता प्रकोपहरुबाट पनि धेरै मात्रामा धनजनको क्षति हुने गरेको छ । ती तथ्याङ्कको आधारमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण गरिएको छ । आ.व. २०७९/०८० को हाल सम्ममा आगलागी घटनाबाट २ घरमा क्षति पुगेको तथा १ परिवारको खानेपानी पाईप तथा १ परिवारको खर घास र मारी घरमा आगलागी भएको विवरण प्राप्त भएको छ ।

च) चट्याङ्ग :- चैत्रदेखि वर्षायाम रहनुजेल सम्म यस जिल्लालाई चट्याङ्गको लागि जोखिमयुक्त जिल्लाको रुपमा मानिन्छ । भने बर्षेनी चट्याङ्गबाट मानिस लगायत चौपायाहरुको मृत्यु हुने गरेको छ । चट्याङ्गबाट क्षति भएको खबर प्राप्त हुनासाथ सुरक्षा

निकाय सरकारी गैर सरकारी निकायहरू घाइतेको उद्धार तथा उपचारको साथै प्रभावितहरूका लागि राहतको लागि पहल गरिएको छ । यस आ.व. २०७९/०८० को हाल सम्ममा चट्याङ्गबाट व्याँस गा.पा.मा १ जनाको मृत्यु भएको र अन्य ३ जना घाइते भएको। मालिकार्जुन गा.पा.को वडा नं. ५ मा राधेराम लुहार, निजका श्रीमती तथा छोरा समेत चट्याङ्ग जन्य घटनाबाट प्रभावित भएको, पशुचौपायाहरूमा क्षति पुगेको छ। ऐ. बस्ने बाटु राम लोहार, जित राम लोहार, प्रेम राम लोहारको समेत पशुजन्य चौपायामा क्षति पुगेको। साथै चट्याङ्ग जन्य घटनाबाट यस जिल्लाको अन्य स्थानीयहरूमा समेत प्रभावित भएको विवरण प्राप्त भएको छ ।

छ) हिमपहिरो:- मिति २०८०।०१।१९ गतेका दिन यस जिल्लाको व्याँस गाउँपालिका वडा नं. १ भोलेन भन्ने स्थानमा यासाँगुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरू हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएको । केही व्यक्तिहरूको सकुसल उद्धार गरिएको र हिमपहिरोमा परि वेपत्ता भएका व्यक्तिहरूको खोजतलास तथा उद्धार कार्यका लागि प्रहरी चौकी, सितापुल र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं.५० गुल्म, छाङ्गरु, दार्चुलाबाट संयुक्त सुरक्षा टोली खटिईएको र स्थानीय व्यक्तिहरू समेत रहेको। मिति २०८०।०१।२० गतेका दिन उक्त स्थानमा प्रहरी टोली पुगि खोजतलास गर्दै जाँदा घट्टास्थलबाट अं. ५००/६०० मिटर तल खोल्सामा महिला-२ र पुरुष-१ को लाश फेला परेको । यासाँगुम्बा संकलन गर्न गएका ५ (पाँच) जना व्यक्तिहरू हिमपहिरोमा परि पुरिन गई वेपत्ता भएकोमा ४ (चार) जना व्यक्तिहरूको शव पोष्टमार्टम गरि निजहरूका आफन्तहरूलाई बुझाई दाहसंस्कार समेत गरिसकेको। वेपत्ता भएका अन्य १ (एक) जना व्यक्तिको खोजतलास गर्दै जाँदा मिति २०८०।०१।२७ गतेका दिन खोजतलासका लागि खटिएको प्रहरी टोलीले जिल्ला डोटी जोरायल गा.पा. वडा नं. २ बुडर बस्ने वर्ष अं. १५ की छिमी साम्मो थापा घट्टास्थलबाट अं. ६००/७०० मिटर तल हिमपहिरोमा पुरिएको अवस्थामा फेला पारि घट्टास्थलबाट निकाली उक्त मृतक लाश व्याँस गा.पा. वडा नं. १ गागा भन्ने स्थानमा सुरक्षित साथ राखेको साथै मृतकको आफन्तहरूलाई खबर भई लाश बुझिलिई दाह संस्कार गरिसकेको ।

द. वर्षायाममा हुनसक्ने जोखिमहरू :

- बाढी/पहिरो
- हावाहुरी
- चट्यांग
- सडक अवरुद्ध तथा सडक दुर्घटना
- सरुवा रोग जस्ता महामारी

९. विपद् व्यवस्थापन योजना:-

विपद्को प्रकृतिलाई हेरी जिल्ला विपद् पूर्व तथारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ तथार गरी बहुविपद्को समयलाई मध्यनजर गर्दै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले मौसम पूर्व तथारी योजनालाई निम्न तहमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

पहिलो तह

क. पूर्व तयारी (Pre-Disaster, Preparation & Awareness):- विपद् व्यवस्थापनको लागि सुरक्षा निकायहरूलाई स्थानीय तह तथा अन्य संघ संस्थामार्फत श्रोत साधन जुटाउने तथा जिल्लामा उपलब्ध साधनश्रोतको व्यवस्था मिलाइ पूर्ण र सक्षम तयारी तर्फ जोड दिइने कार्य गरिनेछ । यस तहमा गरिने कार्य विवरण निम्न अनुसार रहेको छ ।

- विपद् प्रतिकार्यका उपायहरू जिल्लाका सम्बन्धित स्थानीय तह तथा संघ/संस्था सँगको सहकार्यमा जनजागरणको रूपमा प्रशिक्षण तथा प्रचार प्रसार गर्ने ।
- विपद् पूर्वतयारीका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको पहलमा स्थानीय तह, सुरक्षा निकाय तथा जिल्लामा रहेका सरकारी कार्यालयहरू तथा जिल्लामा कार्यरत संघ/संस्था सँगको समन्वयमा नियमित आपसी छलफल गरी सहकार्यको लागि तयारी रहने ।

- पत्रकार महासंघ, उद्योग वाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस तथा विभिन्न मिडियाहरूसँग समन्वय गरी जनचेतनाका लागि सुचना समाचार प्रचार प्रसार निरन्तर गर्ने । जस्तै: तारजाली प्रयोग तथा बाँस, रुखबिरुवा रोपी बाढी पहिरोको रोकथामको उपाय अपनाउने, अर्थिङ्ग प्रयोग गरी चट्याङ्गबाट जोगिने, स्वच्छता तथा सरसफाईमा ध्यान दिइ महामारी बाट बच्ने आदी ।
- सुरक्षा निकाय सहित सबै सरोकारवाला निकायहरूले विपद् सुरक्षा तालिम लगायत श्रोत साधन तयारी गर्ने र अत्यावश्यक सरसामान, उपकरण र वस्तुहरू परिस्थिति अनुसार तुरुन्त प्रयोग गर्न सकिने अवस्थामा राख्ने ।
- विपद् परेमा तत्काल उद्धार गरी प्रभावितहरूलाई राहत वितरण गर्ने उद्देश्यले जिल्लाका विकट स्थानहरूमा रहेको गा.पा./नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/जिल्ला खाद्य डिपो तथा स्थानीय तहहरूमा तयारी खाद्य तथा गैर खाद्य वस्तुको भण्डारणको व्यवस्थापन गरिने ।
- ग्रामिण क्षेत्रका बिग्रिएका बाटाहरूको मर्मतका लागि सम्बद्ध निकायलाई अनुरोध गर्ने ।
- खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरूलाई सुरक्षा युनिटहरू र ने.रे.सो.का स्थानीय तहहरू समेतमा मौज्जात गरी स्वयंसेवकहरूलाई प्रशिक्षित गर्ने ।

दोस्रो तह

ख. विपद्को अवस्था (During Disaster, Rescue & Response):- जिल्लामा विपद्को घटना घटिसकेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरू सहित सरोकारवाला सबै निकायहरू निम्नानुसार परिचालन हुनेछ ।

- सुचनाको यकिन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा भएको पूर्व समन्वय अनुसार सुरक्षा निकायलाई मध्यनजरगर्दै सुरक्षा निकायहरू घटनाको प्रकृति अनुसार आवश्यक साधन श्रोतसहित तुरुन्त खटिने ।
- विपद्को अवस्थालाई मध्यनजर गरी घाइते बिरामीहरूको उद्धार कार्य साथै थप घटना हुन नदिने तर्फ आवश्यक कारवाही गरिने ।
- ने.रे.सो.का तालीम प्राप्त स्वयंसेवक तथा जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयका कर्मचारीहरू मार्फत घाइते बिरामीहरूलाई प्राथमिकताको आधारमा उद्धार तथा उपचार व्यवस्था मिलाइने ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा निष्पक्ष, इमान्दारी र बिरामीहरूको प्राथमिकतालाई मध्यनजर गरिने ।
- घाइते, बिरामी तथा विस्थापित परिवारहरूलाई व्यवस्थित गर्नको लागि क्याप खडा गर्ने, बिरामीहरूलाई अस्पताल लैजान एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्ने तथा आवश्यक परेमा हेलीकप्टरको लागि हेलीप्याड -Landing Zone निर्माण गर्ने ।
- सडक दुर्घटना भएमा घटनास्थलको प्रकृति हेरी घाइतेहरूको खोज उद्धार र सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतासाथ तिव्रता दिने ।
- बाढी पहिरोले सडक अवरुद्ध भएमा सडक सुचारु गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ तिव्रता दिइने । आवश्यक परेमा सवारी साधन डोजर, क्रेन आदी सरकारी कार्यालयहरू एवं यातायात व्यवसायी संघ तथा निर्माण व्यवसायी संघ मार्फत सहयोग लिइने ।
- हैजा/झाडा पखाला फैलिएको अवस्थामा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित जिल्ला अस्पताल तथा जनस्वास्थ्य कार्यालय बाट स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै महामारी नियन्त्रण गरी फैलिन नदिने उपायहरू अपनाइने ।
- बाढी/पहिरोको विपद् परेको अवस्थामा सुरक्षा निकायहरू लगायत उद्धारकर्मीहरू निम्न बमोजिम परिचालित हुनेछन् ।

कार्य

- विपद्मा परेकाहरूलाई तुरुन्त उद्धार गर्ने ।
- सडक अवरुद्ध हो भने अवरुद्ध सडक यथासिघ्र संचालनमा ल्याउने ।
- प्राथमिकताका आधारमा घाइतेहरूको उपचार तथा अस्पताल लैजाने ।
- विपद्को थप असरलाई कम गर्न प्रयत्न गर्ने ।

तेश्रो तहः-

ग. राहत, पुर्नस्थापन तथा व्यवस्थापन (Post Disaster):- जिल्लामा कुनै विपद् घटना घटिईसकेपछि पिडाको अवस्थालाई न्यूनीकरण गर्न राहत वितरण लगायत पुर्नस्थापनाको काय सम्पादन गर्नुपर्ने अवस्था आउनु पर्ने हुदा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत निम्न बमोजिम समन्वयात्मक तथा कार्यगत पहल गरिनेछ ।

- विपद् व्यवस्थापन सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरकारी निकाय, स्थानीय तह, संघ संस्थाहरुले विस्थापित तथा घाइतेहरुलाई गरिने मानवीय सहयोग प्रमुख जिल्ला अधिकारी अध्यक्ष रहने जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नै सहयोग उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइने ।
- विस्थापित तथा घाइते बिरामीहरुको समयमै उपचार गरी, प्रभावित क्षेत्रमा शान्ति तथा सुरक्षाको प्रत्याभूति गर्न मद्दत गरिने ।
- घाइते बिरामीहरुलाई अस्पताल लैजान मद्दत गरिने ।
- प्राथमिकताको आधारमा राहत वितरण कार्यलाई सुलभ र पारदर्शी बनाई कार्य सम्पादन गरिने ।
- उपलब्ध साधन र श्रोतले अधिकतम प्रयोग तथा परिचालन गरी आवश्यकतानुसार फिल्ड मेडिकल क्याम्पहरु संचालन गर्ने तथा समस्या ग्रस्त क्षेत्रमा महामारी फैलन नदिन चेतनामुलक प्रशिक्षण संचालन गर्ने ।
- पुर्नस्थापनको लागि संकलित राहत नपुग भएमा सरोकारवाला निकायसँग आव्हान गरी संकलन गरिने । दाताहरुलाई प्रभावितहरुको आवश्यकता अनुसार राहत दिन सुझाव दिइ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति मार्फत एकद्वार प्रणाली अबलम्बन गर्ने ।
- प्रारम्भिक द्रुत लेखा जोखा ।

१०. समन्वयात्मक व्यवस्थापकीय तयारी (Coordination and Management):-

जिल्लामा वर्षायामको समयमा हुने विपद् पुर्व तयारीका लागि सरोकारवाला सबै निकायहरूसँग समन्वय तथा छलफल गरी सबैले आ-आफ्नो तयारी निम्न अनुसार गरिने छ ।

- सुरक्षा निकायहरु (नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल)ले उपलब्ध श्रोत साधन सहित बिनाशर्त खटिन सक्ने अवस्थामा रहने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्ला शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ, गैरसरकारी संस्था महासंघ लगायत संघ/संस्थाहरुबाट बाढी पहिरोका विपद् उद्धारसँग सम्बन्धित श्रोतहरु जुटाई जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा स्टक रोस्टर कायम गरिने ।
- जिल्ला प्रशासन कार्यालय तथा जिल्ला समन्वय समिति, सडक डिभिजन कार्यालय, Heavy Equipment's निर्माण व्यवसायीसंघको समन्वय तथा पहलमा जिल्लामा उपलब्ध डोजर, क्रेन (Heavy Equipment's) परेको समयमा मद्दतका लागि जान सक्ने हालतमा रहनेछन् । उपलब्ध भएसम्म हरेक संकटासन्न क्षेत्रमा उपयुक्त स्थानमा कम्तीमा पनि १/१ वटा रहने ।
- स्वास्थ्य कार्यालयले आफ्नो मातहतका सबै स्वास्थ्य केन्द्रहरु, स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य शाखामा औषधी तथा उपकरणहरु सहित मेडिकल टिम सर्ट नोटिसमा खटिन सक्ने गरी निर्देशन दिइ तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- जिल्लाका यातायात व्यवसायी संघहरुले जिल्ला प्रशासन कार्यालयबाट मागेको बखत आवश्यक सवारी साधन जुटाउने ।
- जिल्लाका अन्य सबै सेवाग्राही सरकारी कार्यालयहरुले आवश्यकता अनुसार सेवा दिन घटनास्थलमा सिध्र परिचालित हुन श्रोत साधन तयारी हालतमा रहने छ ।
- तत्काल राहत तथा पुर्नस्थापनाको लागि उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी संघ, स्थानीय संघ संस्थाहरुलाई पूर्ण जानकारी दिई राहत जुटाउन अग्रसर गराइने र एकद्वार प्रणालीबाट राहत वितरण व्यवस्थापन मिलाइने छ ।
- पत्रकार महासंघ/सम्पूर्ण मिडियाको तर्फबाट विपद्को द्रुत प्रसार गरी सर्वत्र सचेत गराउने र राहत संकलन एवं व्यवस्थापन कार्यमा मद्दत पुऱ्याउने ।

- जिल्ला समन्वय समितिको समन्वयमा स्थानीय तहमा संकलित नगद तथा जिन्सी राहत सामाग्री जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्देशनमा उचित भण्डारण तथा पारदर्शी व्यवस्थापन मिलाउन मद्दत गर्ने ।
- सुरक्षा निकायहरू, सरकारी निकायहरू, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरू समेत Cluster system मार्फत विपद् प्रतिकार्य गर्ने कार्यमा आवद्ध गरिएको र District-Disaster Response System मा सबै निकायहरू र Clusterहरूले Disaster Response कार्यमा प्रभावकारीता हासिल गरेको कामलाई उचित मुल्याङ्कन गरिने।
- जिल्लामा रहेका सबै साधन श्रोतहरूको स्टक विवरण, वितरण विवरण तथा अन्य सबै किसिमका सुचनाहरूलाई जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचित गरी राखिनेछ र सोको जानकारी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक मार्फत बैठकमा जानकारी गराईने ।

११. चुनौती:-

- विभिन्न माहामारीका कारण बिरामीहरूको संख्या बढ्न सक्ने।
- जिल्लाको अधिकांश भु-भागमा मनसुनको समयमा सजिलै जान सकिने अवस्था नहुनु ।
- वर्षायाममा जिल्लाको अधिकांश गा.पा./न.पा.का वार्डहरूमा यातायात पुग्न नसक्नु ।
- जनचेतनाको कमी रहनु ।
- खोज तथा उद्धार कार्यमा प्रयोग हुने उपकरण तथा सामाग्रीको कमी हुनु ।
- कच्ची सडक/बाटाहरूमा बाढीका कारण कटान हुने खतरा ।
- मनसुन शुरु हुनु पूर्व नै पुल निर्माणको कार्य नसकिनु ।
- बाटोको कारण बारुण यन्त्र सबै क्षेत्रमा पुग्न नसक्नु ।
- उपरोक्त चुनौतीका बिच पनि आपतकालिन उद्धार तथा राहत व्यवस्थापनलाई समन्वयात्मक तवरबाट उच्च प्राथमिकतामा राखी मानवीय सेवाकार्यलाई सम्बोधन गरिने छ ।

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरूको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:-

नेपालमा भित्रिने मनसूनका कारण हुन सक्ने बाढी, पहिरो, हावाहुरी चट्याङ्ग, निरन्तरको वर्षा लगायतका विपद्का घटनाहरूबाट मानवीय एवं भौतिक क्षति कम गर्न मनसून पूर्व तयारी गरी पूर्व सावधानी अपनाउन आवश्यक भएकोले जिल्ला स्थित सबै स्थानीय तहहरूमा निम्नानुसार पूर्व तयारीको कार्य आवश्यक रहेको ।

तपशिल

१. मनसून पूर्व तयारीका सम्बन्धमा पालिका स्तरीय रणनीति एवं कार्यनीति तयार नभएको भए यथाशिघ्र तयार गरी प्रभावकारी रूपमा लागु गर्ने ।
२. आ-आफ्नो पालिकाभित्र आवश्यकता अनुसार खोज, उद्धार तथा राहत सामाग्रीको प्रबन्ध गर्ने र चालु हालतमा राख्ने।
३. यस पूर्व स्थानीय विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाईएको भए अद्यावधिक गरी सो अनुरूप सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई क्रियाशिल गराउने र नबनाईएको भए कार्ययोजना बनाई सो अनुरूप प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने ।
४. स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सकृय बनाउने।

मनसून जन्य अवधिमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरू सडक डिभिजन कार्यालय, वैतडी, पाटन, दार्चुला तिंकर सडक योजना, सिंचाई डिभिजन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय नं. १, सम्पर्क कार्यालय, दार्चुला को पूर्व तयारी सम्बन्धमा:-

मनसूनको अवधिमा बाढी, पहिरो, भू-क्षय लगायत विभिन्न किसिमका विपद्का घटनाबाट सडक, बाटो बिग्रने-भत्किने-बगाउने, सिंचाईकुलो बिग्रने-भत्किने-बगाउने, खानेपानीका मुहान क्षतिग्रस्त हुन सक्ने, खानेपानी पाइपमा क्षति भई खानेपानी सहज आपूर्तिमा समस्या हुन सक्ने सम्भावना रहने भई सेवा प्रवाहमा अवरोध हुन सक्ने भएकोले मनसून अवधि भरी समेत आ-आफ्नो कार्यालयबाट सम्पादन गर्नुपर्ने सेवा प्रवाहलाई सूचारु राख्ने सम्बन्धमा जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरूबाट आवश्यक पूर्व तयारीको कार्य गर्ने ।

मनसून जन्य अवधिमा यातायात/आवागमनका लागि आवश्यक व्यवस्थापनको पूर्व तयारी सम्बन्धमा:-

वर्षात् मनसूनको मसौम सुरु भए सँगै यस जिल्लामा बैतडी-दार्चुला सडक खण्डको विभिन्न ठाउँहरूमा वाढी, पहिरोबाट बाटो अवरुद्ध भई सवारी साधन तथा यातायात संचालन समेतमा समय समयमा कठिनाई उत्पन्न हुने भएकोले जिल्लाको यातायात संचालन व्यवस्थालाई वाधा नहुने गरी आवश्यक डोजर, स्काभेटर समेतको व्यवस्थापन गरी आवागमन सहजताको वातावरण बनाउन हुन साथै मनसून अवधिभरका लागि यस कार्यालयको सम्पर्कमा रहने गरी एकजना सम्पर्क प्रतिनिधि व्यवस्थापनका लागि श्री सडक डिभिजन कार्यालय पाटन वैतडीले व्यवस्था गर्ने ।

दार्चुला जिल्लाको प्रकोप पूर्व तयारीका लागि उपलब्ध स्रोत साधन विवरण:-

❖ नं.५० गुल्म छाड्नु दार्चुलाको विपद्का सामाग्रीहरूको विवरण -:

सि.नं.	सामानको नाम	जम्मा	बेशाबुत	कै.
१	रबर बोर्ड	१ गोटा	-	
२	प्याडन	८ गोटा	-	
३	लाईफ ज्याकेट ठुलो/सानो	११ गोटा	-	
४	हेण्डपम्प	१ गोटा	-	
५	क्याराविना	६ गोटा	-	
६	हेण्ड माईक	२ गोटा	-	
७	प्लाष्टिक हेल्मेट	१३ गोटा	५ गोटा	
८	स्टेचर	१० गोटा	-	
९	बाल्टी	४ गोटा	३ गोटा	
१०	Medical First aid box	४ गोटा	-	
११	प्लास्टिक पानी बुट	६ गोटा	-	
१२	सेथी भेष्ट	५ गोटा	-	
१३	थ्रो-व्याग	१ गोटा	-	
१४	सावेल (बेल्या)	६ गोटा	२ गोटा	
१५	फरुवा	५ गोटा	१ गोटा	
१६	गल	४ गोटा	-	
१७	गैटी	६ गोटा	२ गोटा	
१८	घन (Hammer)	१ गोटा	-	
१९	बन्चरो	१ गोटा	-	
२०	रबर ट्युब	२ गोटा	२ गोटा	
२१	फायर प्रुफ रेस्क्यु सुट	१२ गोटा	-	
२२	फायर ईस्टिङ्ग गुईसर	४ गोटा	२ गोटा	
२३	स्वाटर (फायर बलाडर)	८ गोटा	४ गोटा	
२४	रेउईथ आईरन हेण्डल सानो (जेट सुटर)	४ गोटा	-	
२५	पन्जा (विभिन्न कलरको)	२०० जोर	१०० जोर	
२६	हुकडोरि	६ गोटा	-	
२७	पोलिमेट (चटाई)	१ गोटा	-	

❖ नं.४४ गण हे.क्या. दार्चुलाको विपद् सामाग्रीहरूको विवरण:-

सि.नं	सामानको विवरण	जम्मा	बेशाबुत सामानको विवरण	कै
-------	---------------	-------	-----------------------	----

१	प्याडल	१ थान	
२	लाईफ ज्याकेट ठुलो/सानो	१०थान	
३	क्याराबिना (प्लेन)	४ थान	
४	अटो लक क्याराबिना	४ थान	
५	प्लाष्टिक हेल्मेट	३० थान	१० थान
६	सावेल (बेल्चा)	२ थान	२ थान
७	डाईनामिक रोप (नाईलन डोरी सानो)	१थान	
८	स्टाटिक रोप (नाईलन डोरी ठुलो)	५ थान	
९	स्वाटर (फायर बलाडर)	५ थान	४ थान
१०	पन्जा	५ जोर	
११	रेडईथ आईरन हेण्डल सानो (जेट सुटर)	५ थान	
१२	रेडईथ आईरन हेण्डल ठुलो (जेट सुटर)	५ थान	
१३	सिट हार्नेश	४ थान	
१४	चेष्ट हार्नेश	३ थान	
१५	फिगर ४	४ थान	
१६	खैचने साङ्गलो	१ थान	
१७	चैन स (आरा)	१ थान	
१८	जुमर	५ थान	

जिल्ला प्रहरी कार्यालय तथा मातहत युनिटहरूमा मौज्जात विपद् सामाग्री हरुको विवरण

सि.न.	सामाग्रीको नाम	संख्या	सि.न.	सामाग्रीको नाम	संख्या
१	बाल्टी	२१	२४	Gumboot without steel	१०
२	गैती	६७	२५	Gumboot fire	१०
३	बेल्चा	८५	२६	Dead Body Bag	४
४	स्टेचर	२३	२७	carraabin	१०
५	स्वमिड लाईफ ज्याकेट	२३	२८	Pully	६
६	घन	४२	२९	Tent	२
७	छिना	१७	३०	Whistle	१०
८	साबेल	७२	३१	Visibility Vest	१०
९	पलास	३	३२	stretcher	२
१०	डोरी	६	३३	focus touch	४
११	ट्युब	७	३४	Head Lihgt torch	४
१२	बन्चरो	२५	३५	life jacket	१०
१३	अग्नि नासक	२	३६	fire filter shuit	२
१४	फरुवा	२३	३७	Fire Extinguisher	४
१५	सेप्टि हेल्मेट	१६	३८	Fire blanket	२
१६	कटन जम्प सुट	२८	३९	फलाम काट्ने कैची	४
१७	रे विथ आईरन हेन्डल	१२	४०	ग्रिन्डीड मेसिन	२

१८	सेप्टि बेल्ट	५	४१	रुख काट्ने मसिन	२
१९	सोटर	१२	४२	रोवरी हेम्मर	२
२०	आरा टुलो	२	४३	सरकुलर मेसिन	२
२१	हाते आरा	४	४४	टुल किट	२
२२	हेम्मर	४	४५	सेप्टी चस्मा	२०
२३	हसिया	१५			

गुरु गोरख गुल्म खलंगा व्यारेक दार्चुलामा भएका विपद व्यवस्थापनका सामाग्रीहरुको विवरण

सि.नं.	सामानको विवरण	एकाई	परिमाण	सामानको अवस्था		कै.
				साबुत	बेसाबुत	
१	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३८	३८	०	
२	क्याराविना	गोटा	२०	२०	०	
३	H हार्नेस	गोटा	१०	१०	०	
४	रबर ट्युब	गोटा	३	३	०	
५	रोप	मिटर	१४०	१४०	०	
६	बाल्टी	गोटा	३	३	०	
७	ईन्ट्रेचिङ्ग टुल	गोटा	५	५	०	
८	पञ्जा	जोर	१	१	०	
९	सेप्टी हेलमेट	गोटा	२	२	०	
१०	घन	गोटा	२	२	०	
११	१६ ईन्चको हाते करौती	गोटा	२	२	०	
१२	सावेल	गोटा	५	५	०	
१३	पिक	गोटा	५	५	०	
१४	लाईट पिक	गोटा	२	२	०	
१५	सर्च लाईट	गोटा	२	२	०	
१६	स्ट्रेचर	गोटा	२	२	०	
१७	फष्ट एड बक्स	गोटा	१	१	०	
१८	सिष्टी	गोटा	१	१	०	
१९	फायर एक्सटिङ्ग गुईसर	गोटा	१	१	०	
२०	म्याट	मिटर	५	५	०	
२१	बन्चरो	गोटा	१	१	०	
२२	गल	गोटा	१	१	०	
२३	FIRE PROOF BOOT	जोर	१	१	०	
२४	RAFTING BOATS	गोटा	१	१	०	
२५	CONCRETE CUTTING BLADE FOR ROTARY RESCUE SAW	गोटा	१	१	०	
२६	METAL CUTTING BLADE FOR ROTARY RESCUE SAW	गोटा	१	१	०	
२७	RECIPROCATING SAW	गोटा	१	१	०	
२८	WOOD CUTTING BLADE FOR RECIPROCATING SAW	गोटा	१	१	०	
२९	ROTARY HAMMER DRILL (6 KG CAPACITY)	गोटा	१	१	०	
३०	HYDRAULIC JACKS 5 / 10 / 12 / 20 / 30 TON	गोटा	१	१	०	
३१	SLEDGE HAMMER 4,5-6 KG	गोटा	२	२	०	

सि.नं.	सामानको विवरण	एकाई	परिमाण	सामानको अवस्था		कै.
				साबुत	बेसाबुत	
३२	CROWBAR (60 CM)	गोटा	२	२	०	
३३	BOLT CUTTER	गोटा	२	२	०	
३४	CARPENTER HAND SAW (60 CM BLADE)	गोटा	२	२	०	
३५	LATEX GLOVES	गोटा	१	१	०	
३६	ROPE RANGER RAPPELLING 7	रोल	१	१	०	
३७	STATIC ROPE (100 M)	रोल	१	१	०	
३८	DYNAMIC ROPE (200 M)	रोल	१	१	०	
३९	EYE PROTECTION	गोटा	५	५	०	
४०	FIRE FIGHTING HELMET WITH FACE SHIELD	गोटा	२	२	०	
४१	FIRE PROXIMITY SUIT	जोर	१	१	०	
४२	FLASH HOOD	गोटा	१	१	०	
४३	पुल्ली सिंगल	गोटा	६	६	०	
४४	छालाको पन्जा	जोर	१०	१०	०	
४५	वर्किङ ग्लोब्स	जोर	१०	१०	०	
४६	फुलबडी हार्नेस	गोटा	४	४	०	
४७	सिट हार्नेस	गोटा	४	४	०	
४८	झुमर	गोटा	४	४	०	
४९	प्रोसिक	मिटर	५०	५०	०	
५०	बियर प	गोटा	२	२	०	
५१	पिटन	गोटा	१०	१०	०	
५२	फष्टएड बक्स	गोटा	२	२	०	
५३	स्टेचर	गोटा	२	२	०	
५४	डबल पुल्ली	गोटा	५	५	०	
५५	क्याराबिना	गोटा	१०	१०	०	
५६	हेल्मेट	गोटा	१०	१०	०	
५७	घन	गोटा	२	२	०	
५८	Chain Saw 22 Inch	गोटा	१	१	०	
५९	हाईड्रोलिक ज्याक	गोटा	१	१	०	
६०	सर्चलाईट हेड ल्यम्प(	गोटा	२	२	०	
६१	लाईफ बडी रिङ्ग	गोटा	२	२	०	
६२	फायर ब्लाङ्केट	गोटा	२	२	०	
६३	ग्यास माक्स	गोटा	२	२	०	
६४	फिगर एट	गोटा	५	५	०	
६५	रेक्यु रोप	मिटर	२००	२००	०	

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखामा मौज्जात राहत तथा उद्धार सामग्री :-

१ कपडा	१,५०० मी.
२ तारपोलियन	५० थान
३ कम्बल	५० थान

४ भाँडाकुँडा	५० सेट
५ सारी (धोती)	५० पीस
६ स्टेचर	५ थान
७ डोरी	१०० मीटर
८ Throw Bag	१० थान
९ Climbing Rope	२०० मी.
१० Rubber Tube	१० थान
११ Safety Helmet	२५ थान
१२ Carbiners with lock	२ थान
१३ Seat Harnes	४ थान
१४ Working Gloves leather	२४ जोडा
१५ Plastic Boat	२५ थान
२० First Aid Kit	१ थान

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरूको सम्पर्क सुची:

क्र.सं.	विषयगत क्षेत्रहरू (Cluster)	क्षेत्रगत अगुवा (Cluster Lead)	जिम्मेवार व्यक्ति (Responsible Person)	सम्पर्क नं.
१	सूचना, संचार तथा समन्वय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी,,	९८६८७२७७७७, ०९३-४२०१३३३
२	खोज तथा उद्धार	जिल्ला स्थित सुरक्षा निकाहरू	सेनानी, प्रहरी नायव उपरीक्षक, स. प्रहरी उपरीक्षक	९८६७६६००१८, ९८६८७२६६६६६ ९८४१११११००
३	आपतकालीन आवास तथा गैर खाद्य सामग्री	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति/मन्त्री	९८६०७९९३९२, ९८४८७२७६११
४	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य अधिकृत	९८६८७७६८६७
५	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता प्रबद्धन	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	डिभिजन प्रमुख	९८६६७७६६१६८
६	खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	केन्द्र प्रमुख	०९३-४२०४४७
७	आपतकालीन शिक्षा	शिक्षा बिकास तथा समन्वय इकाइ	ईकाइ प्रमुख	०९३-४२०१३६
८	पुनर्स्थापना, पुनर्निर्माण तथा प्रबन्धगत व्यवस्थापन	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय अधिकारी	९८६८७२०२२२ ९८६८७२११४४
९	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा स्थानीय तहमा रहेका महिला विकास शाखाहरू	शाखा प्रमुख	०९३-४२०११४
१०	मृत मानव शरिर तथा पशु पंक्षी व्यवस्थापन	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	

वर्षामापन केन्द्र:-

क्र.सं.	अवलोकन कर्ताको नाम थर	क्षेत्र	नदी, स्थान	टेलिफोन नम्बर	स्टेसन नं.	अवस्था	कैफियत
महाकाली चमेलिया नौगाड नदी आसपासमा भएका वर्षा मापन केन्द्रहरू							
१	जनक राज अवस्थी	खलगां	महाकाली	९८६८४६६३६२	०१०७	सुचारु	पानी नाप्रे, मौसम सम्बन्धि जानकारी भैइरहेको
२	खडक सिंह ठगुत्रा	लुम्थी	महाकाली	९७४६०६०६४६	०१०९	सुचारु	आकस्मीक पानी नाप्रे
३	भुपेन्द्र बहादुर चन्द	धरमपानी	महाकाली	९७४९६४०८४०	०१११	सुचारु	पानी नाप्रे

४	सुनिता बिष्ट	गोकुलेश्वर, नयाँबण्डी	महाकाली	१८६०१०३५१५	०१२५	सुचारु	पानी नाप्रे
५	लालसिंह सितोली	दल्लेखधार	महाकाली	१७४७९८९४४२	०११०	सुचारु	पानी नाप्रे

नदी जल सतह मापन केन्द्र:-

क्र.स.	गेज रिडरको नाम	रिबर गेज स्टेशन	गेज रहेको स्थान	टेलिफोन नम्बर	अवस्था
महाकाली नदी					
१	कृष्ण सिंह नगारी	महाकाली नदी दत्तु	पीलरमा गेज पाता जडान गरिएको	९७४९५२४८५१	सुचारु ठीक छ

हाल कायम रहेको स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतहरूको सम्पर्क सुचि

सि.नं.	नाम थर	पद	स्थानीय तह	सम्पर्क नं.
१	विजय सिंह धामी	नगर प्रमुख	शैल्यशिखर नगरपालिका	९८४६६८६०१७
२	नर सिंह चौंसुरी	नगर प्रमुख	महाकाली नगरपालिका	९८४८८९६२७७
३	राम दत्त जोशी	अध्यक्ष	लेकम गाउँपालिका	९८६८८०१७००
४	दलजित सिंह धामी	अध्यक्ष	नौगाड गाउँपालिका	९८६८८९६२६९/९७६९५१११७
५	मंगल सिंह धामी	अध्यक्ष	व्याँस गाउँपालिका	९८६८७३५००५
६	जमन सिंह धामी	अध्यक्ष	मार्मा गाउँपालिका	९८६८४९४६४२
७	हिरा सिंह धामी	अध्यक्ष	मालिकार्जुन गाउँपालिका	९८४८८७५३४१
८	नरेन्द्र बहादुर सिंह बडाल	अध्यक्ष	दुहुँ गाउँपालिका	९८६९९१५१२७
९	भगत सिंह ठेकुरे	अध्यक्ष	अपिहिमाल गाउँपालिका	९८६८०१४५६७

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूको विवरण

सि.नं.	नाम थर	पद	कार्यरत कार्यालय	सम्पर्क नं.
१.	मित्र प्रसाद घिमिरे	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	महाकाली नगरपालिका, खलगा	९८५८७२०१११
२.	ईन्द्र बहादुर रावल	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	अपि हिमाल गा.पा., खण्डेश्वरी	९७४९५९५६९६
३.	राम कुमार राना	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	मार्मा गा.पा. लटिनाथ	९८४८२३५२००
४.	पुष्कर सिंह धामी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	नौगाड गा.पा., धुलिगढा	९८५८७८४५५८
५.	अर्जुन सुवेदी	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	लेकम गा.पा., खरकडा	
६.	नर बहादुर ठगुना	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	मालिकार्जुन गा.पा., शंकरपुर	९८६८४५८१९१
७.	विर सिंह धामी	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	दुहुँ गा.पा., हिकिला	९८५८७८७३४५
८.	महेश बहादुर बम	प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	व्याँस गा.पा., सुन्सेरा	९८६८८५७७३९
९.	सुरेन्द्र बहादुर विष्ट	नि. प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत	शैल्यशिखर न.पा. गोकुलेश्वर	९८६८४४८३४३

जिल्ला स्थित एम्बुलेन्स सेवाको विवरण:-

क्र स	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	संस्था	प्राथमिक फोन नं	वैकल्पिक सम्पर्क नं	वैकल्पिक सम्पर्क व्यक्तिको नाम	कैफियत
१	धनसिंह विष्ट	चालक	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	९७४९५१६९४९	०९३-४२०१८८ ०९३-४२०३०८	हरि ठगुना	
२	मदन सिंह धामी	चालक	गोकुलेश्वर अस्पताल	९८४८९०४८१९	०९३-३०००८१ ०९३-४०००८८		
३	अम्मर सिंह धामी	चालक	शैल्यशिखर नगरपालिका	९८६६६७०८८२			एम्बुलेन्स-२ (चालु-१, मर्मत गर्नुपर्ने -१)
	मान सिंह विष्ट	चालक	शैल्यशिखर नगरपालिका	९८६८४४८४४४			
४	नरेन्द्र धामी	चालक	मार्मा गाउँपालिका	९७४८२२४६६०	-	-	एम्बुलेन्स-१
५	करन महारा	चालक	दुहुँ गाउँपालिका	९८४८१९८०५३	-	-	एम्बुलेन्स-१
६	दरपान सिंह विष्ट	चालक	व्याँस गाउँपालिका	९८४२२५९९६	-	-	एम्बुलेन्स-२
७	विष्णु सिंह डडाल	चालक	व्याँस गाउँपालिका	९८४००४६७५०	-	-	
८	विरेन्द्र धामी	चालक	अपिहिमाल गाउँपालिका	९७४८२५३२७४	-	-	एम्बुलेन्स-१
९	महेश विष्ट	चालक	महाकाली नगरपालिका	९८६४६१९४७७	-	-	एम्बुलेन्स-१

१०	धर्मानन्द पन्त	चालक	लेकम गाउँपालिका	९८६६६२०९८९	-	-	ऐम्बुलेन्स-१
११	-	चालक	नीगाड गाउँपालिका	-	-	-	ऐम्बुलेन्स-१ (मर्मत गर्नुपर्ने)

जिल्लामा रहेको दमकल सेवा विवरण:-

क्र.स.	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	संस्था	प्राथमिक फोन नं	वैकल्पिक सम्पर्क नं.
१	पदम राज जोशी	चालक	महाकाली नगरपालिका	९८४०३६५९३५	०९३४२०१३७

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखामा तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूको विवरण:

क) (राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य समुह) NDRT (national disaster response team)

1	Deepak Prasad Awasthi	NRCS Darchula (NDRT)	9848727511
2	Mohan Bahadur Singh	„	9865961820
3	Dan Singh Mahara	„	9848711056
4	Dependra Singh Dhama	„	9862149672

ख) (आपतकालिन प्रतिकार्य समुह) ERT (Emergency response team)

1.	Radhika Awasthi	NRCS Darchula (ERT)	9868735876
2.	Dan Mahara	„	9848711056
3.	Toy raj Awasthi	„	9848787744

ग) प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक:

1.	Mohan Bahadur Singh	NRCS Darchula FA Trainer	9865961820
2.	Nar Singh Mahara	„	093410133
3.	Madhav Prasad Awasthi	„	nikeshawasthi12@gmail.com

घ) (जिल्ला विपद् प्रतिकार्य समुह) DDRT (district disaster response team)

sn	Gopal Singh Mahara	M	Darchula	Khalanga	9860799392	DDRT
1	Deepak Prasad Awasthi	M	„	Khalanga	9848727511	„
2	Mohan Bahadur Singh	M	„	Latinath	9865961820	„
3	Janak Singh Karki	M	„	Hikila	9868704890	„
4	Ram Singh Thagunna	M	„	Eayarkot		„
5	Dependra Singh Dhama	M	„	Malikarjun	9862149672	„
6	Bagmati Dhama	F	„	Chhapari		„
7	Naresh Bhandari	M	„	Gokuleswar	9848729239	„
8	Narendra B. Khadayat	M	„	Sikhar	9848724869	„
9	Nawaraj Joshi	M	„	Dhari	9865200921	„
10	Narayan Datta Joshi	M	„	Rithachaupata		„
11	Nar Singh Mahar	M	„	Katai		„
12	toya Raj Awasthi	M	„	Khalanga	9848787744	„
13	Nanda Mahara	F	„	Katai		„
14	Prema Awasthi	F	„	Khalanga		„
15	Dan Singh Mahara	M	„	Khalanga	9848711056	„
16	Jagat Singh Badal	M	„	Katai	9848875521	„
17	Padam Singh Saud	M	„	Malikarjun		„
18	Yasoda Karki	F	„	Chhapari		„
19	Prem Singh Budhathoki	M	„	Sitola		„

गुरुगोरख दल गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
--------	-------	---------------

१	विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	११ जना सकल दर्जाहरू भएको
---	--------------------------------	--------------------------

जिल्ला प्रहरी कार्यालय दार्चुलाबाट परिचाल हुने जनशक्तिहरूको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	३० जना

सशस्त्र प्रहरी सिमा सुरक्षा गुल्म दार्चुला तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूको विवरण :

सि.नं.	विवरण	उपलब्ध संख्या
१	विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त	१६ जना

मनसुन पूर्वतयारी कार्य योजना २०८०

खोज उद्धार, पूर्व तयारी प्रतिकार्य तथा समन्वय-: जिल्ला प्रशासन कार्यालय प्रमुख जिल्ला अधिकारी

सि.नं.	क्रियाकलाप	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	समय
१	बाढी, पहिरो बाट जोखिममा रहेका बस्तीहरुको पहिचान गरी पूर्व सुचना दिने र समुदायमा रहेका संचार माध्यम बाटप्रचार प्रसार गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जल तथा मौषम विज्ञान विभागका स्थानीय हावापानी फिल्ड ईकाई केन्द्र ➤ सुरक्षा निकायहरु ➤ जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र ➤ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 	मनसुन शुरुहुनु पूर्व समय देखि निरन्तर
२	ईक्वीपमेन्ट सहित आवश्यक न्यूनतम उद्धार सामाग्री सहित खोज तथा उद्धार योजना तयारी गर्ने	सुरक्षा निकायहरु खोज तथा उद्धारमा संलग्न निकायहरु	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सडक डिभिजन कार्यालय, जि.स.स., ➤ Heavy Equipment, व्यवसायी संघ, डिभिजन सडक कार्यालय 	अषाढको पहिलो हप्ता
३	मनसुन पूर्वतयारी योजना तर्जुमा गरी वेभसाईटमा राखी DEOC मा पठाउने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था ➤ सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था 	अषाढ पहिलो हप्ता
४	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलाई सचेत अवस्थामा राख्ने	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र, DDMC	<ul style="list-style-type: none"> ➤ NEOC (National Emergency Operation Center) राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र ➤ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 	निरन्तर
५	राहत सामाग्रीहरुको उचित भण्डारण गर्ने तथा जिल्लामा भएको भण्डारणको अनुगमन गरी अध्याधिक गर्ने	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ➤ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 	अषाढको पहिलो हप्ता
६	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन राहत कोषमा न्यूनतम रकम राख्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➤ जिल्ला समन्वय समिति 	निरन्तर
७	सुरक्षा निकायहरुलाई तैनाथी अवस्थामा राख्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➤ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति 	निरन्तर
८	मुख्य नदिहरुमा बाढीको बहाव मापन गरी जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रमा सुचना दिने	जल तथा मौषम विज्ञान विभागका स्थानीय ईकाई कार्यालय, जिल्ला आपत्कालिन कार्य	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग ➤ जलमापन केन्द्रहरु ➤ वर्षा मापन केन्द्र ➤ NEOC (National Emergency Operation Center) ➤ राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र 	निरन्तर

९	विपद्को समयमा साझा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, ने.रे.सो. जिल्ला शाखा	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला प्रशासन कार्यालय ➤ NEOC (National Emergency Operation Center) राष्ट्रिय आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्रलेसमन्वय गरी उपलब्ध गराउने 	मनसुनको समयमा
१०	स्थानीय स्वयंसेवकको गठन गर्ने	DDMC/DEOC	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ने.रे.सो., जिल्ला क्लष्टर निकायहरू 	निरन्तर
राहत, पुनस्थापना, पुनर्लाभ:- जिल्ला समन्वय समितिमा स्थानीय तहहरू सबै				
१	सामुदायिक एफ.एम. लगायत स्थानीय मिडिया मार्फत मनसुन पूर्वतयारी प्रचार प्रसार अभियान संचालन गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरू 	अषाढको ज्ञकत हप्तादेखि निरन्तर
२	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी आवश्यक सतर्कता अपनाउने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➤ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरू 	निरन्तर
३	स्थानीय स्तरमा तालीम प्राप्त स्वयंसेवक पहिचान गरी तयारी तथा परिचान गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➤ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरू 	निरन्तर
४	विपद्को पुर्वानुमान गरी न्युनतम बन्दोबस्तीका सामाग्रीहरू व्यवस्थापन गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह ➤ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरू 	अषाढको दोश्रो हप्ता भित्र
५	अस्थायी आवास व्यवस्थापनका लागि सरोकारवाला निकायमा सहजीकरणमा सहयोग गर्ने	जि.स.स./ न.पा./गा.पा.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला बन कार्यालय ➤ निर्माण व्यवसायी संघ कार्यालय ➤ स्थानीय रेडक्रसका स्वयंसेवक तथा उपशाखाहरू 	अषाढको दोश्रो हप्ता भित्र
अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामाग्री व्यवस्थापन:- ने.रे.सो. दार्चुला शाखा				
१	जिल्लामा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ DDMC, सुरक्षा निकायहरू ➤ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 	अषाढको पहिलो हप्ता भित्र
२	अस्थायी आवास योजनाको लागि सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुरक्षा निकायहरू ➤ जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी 	अषाढको पहिलो हप्ता भित्र
३	आपत्कालिन अवस्थामा अस्थायी आवास निर्माण का लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ गा.पा. र ना.पा. ➤ नेरेसो 	निरन्तर
४	अस्पताल, विद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवश्यकताका सामाग्री भण्डारणका लागि क्याम्प व्यवस्था गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सेल्टर क्लष्टर सदस्यहरू ➤ नेरेसो ➤ गा.पा. र ना.पा. 	अषाढको पहिलो हप्ता भित्र
५	प्रत्येक घना बस्तीको लागि एउटा खुल्ला क्षेत्रको पहिचान गरी निर्देशिका तयार गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जि.स.स., गा.पा., न.पा., गा.पा., सेल्टर क्लष्टर ➤ ने.रे.सो. 	मनसुन शुरुहुनु पूर्व

६	तत्काल राहत वितरणका लागि गैह्र खाद्य सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति ➤ संघ संस्थाहरु, क्षेत्रगत सदस्य 	अषाढको पहिलो हप्ता भित्र
७	आपत्कालिन प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जि.प्र.का, जि.स.स., गा.पा., न.पा., गा.पा. ➤ ने.रे.सो. 	विपद् पश्चात

स्वास्थ्य तथा पोषण:- जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवा शाखा

१	स्वास्थ्य सम्वन्धि रोग व्यवस्थापन	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	<ul style="list-style-type: none"> ➤ क्लष्टर सदस्यहरु सदस्यहरु 	अषाढ पहिलो हप्ता
२	सरुवा रोग फैलन नदिन तयारी अवस्थामा रहने तथा सतर्कता अपनाउने	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्थानीय स्वास्थ्य संस्था ➤ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका 	निरन्तर
३	अत्यावश्यक औषधी तथा औषधीजन्य सामाग्री व्यवस्थापन (बफर स्टक राखिएको)	स्वास्थ्य कार्यालय, अस्पतालहरु	<ul style="list-style-type: none"> ➤ स्वास्थ्य सेवा विभाग ➤ अस्पतालहरु 	अषाढको पहिलो हप्ता
४	रक्त संचार सेवा केन्द्रको अनुगमन तथा रगत भण्डारणको व्यवस्था मिलाउने	ने.रे.सो.	<ul style="list-style-type: none"> ➤ जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय ➤ अस्पतालहरु 	निरन्तर

खाद्य सामाग्री:- जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय, स्थानीय तहका कृषि बिकास शाखा

१	खाद्य सामाग्रीको मौज्जात विवरण अध्यावधिक गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	उद्योग वाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	अषाढको पहिलो हप्ता
२	आयोडिन युक्त नुनको आपूर्ती व्यवस्थापन गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	उद्योग वाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	निरन्तर
३	आफ्नो मातहतमा रहेको सवारी साधन, कृषि प्राविधिकहरुलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	उद्योग वाणिज्य संघ, प्रशासन, गैर सरकारी संस्थाहरु	निरन्तर
४	मनसुनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षती तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने	कृषि ज्ञान केन्द्र, दार्चुला	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति उद्योग वाणिज्य संघ	मनसुन शुरु हुनु पूर्वको समय देखि निरन्तर

भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र तथा स्थानीय तहका पशु सेवा शाखा:- विपद्को समयमा पशुपक्षीजन्य रोगहरु तथा सो सम्वन्धि व्यवस्थापन

१	पशुपक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामण बिरुद्ध खोप कार्यक्रम	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	सेवा केन्द्रहरु	नियमित
२	पशुपक्षीबाट हुन सक्ने संक्रामक रोग नियन्त्रण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	सेवा केन्द्रहरु, क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट उद्योग वाणिज्य संघ	नियमित
३	वर्ड फ्लु नियन्त्रण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	सेवा केन्द्रहरु, क्वारेन्टाईन चेकपोष्ट, ह्याचरी उद्योग संघ	नियमित
४	मृत पशुपक्षी व्यवस्थापन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	सेवा केन्द्रहरु, नेपाल प्रहरी, ह्याचरी उद्योग संघ	विपद् पश्चात
५	राहत वितरण	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	DDMC, जि.स.स., न.पा., गा.पा., सेवा केन्द्रहरु	विपद् पश्चात
६	टोल फ्रि टेलीफोन संचालन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	पशु ज्ञान केन्द्र	नियमित
७	जनशक्ति परिचालन	भेटनरी अस्पताल तथा पशु विज्ञ केन्द्र	DDMC, जि.स.स., न.पा., गा.पा. सेवा केन्द्रहरु	आवश्यकानुसार

संरक्षण:- जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका महिला बिकास शाखा				
१	संरक्षण विषयगत क्षेत्रको रणनीतिक योजना निर्माण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➤ Cluster Members	अषाढको पहिलो हप्ता
२	Dignity Kit तयारी अवस्थामा राख्ने (१७२ किट तयारी अवस्थामा रहेको)	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➤ Cluster Members	अषाढको पहिलो हप्ता
३	Children kit स्थानीय स्तरबाट नै वितरणको व्यवस्था मिलाईने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➤ Cluster Members as per need	विपद् पश्चात
४	परिवारबाट बिछोडिएका, अभिभावक गुमाउन सक्ने बालबालिकाका लागि तत्काल राहत तथा बन्दो बस्ती उपलब्ध गराउन सक्ने गरी रकमको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालयको समन्वयमा सबै स्थानीय तहका	➤ Cluster Members	अषाढको पहिलो हप्ता
खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई:- खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय				
१	जिल्लामा विपद् जोखिम क्षेत्रको पहिचान गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ Cluster Members ➤ RM/M-WASH CC	अषाढको पहिलो हप्ता
२	विपद्को समयमा सुरक्षित खानेपानीका लागि आवश्यक व्यवस्थापन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ RM/M-WASH CC ➤ DDMC	नियमित
३	आपत्कालिन अवस्थामा अस्थायी शौचालय निर्माणका लागि प्राविधिक सहयोग गर्ने (आवास व्यवस्थापन क्षेत्रसँग सन्वय गर्ने)	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ RM/M-WASH CC	विपद् पश्चात
४	वैकल्पिक खानेपानीको श्रोतको पहिचान गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ जि.स.स., ➤ खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति ➤ स्थानीय तहका खा.पा.उ.स.	अषाढको पहिलो हप्ता
५	अस्पताल, विद्यालय, सुरक्षा निकाय तथा मानवीय आवास क्षेत्रमा WASH KIT व्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ जिल्ला खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई समन्वय समिति, ने.रे.सो., गैर संघसंस्था	अषाढको पहिलो हप्ता
६	WASH प्रतिकार्य योजना अनुरूप तयारीअवस्थामा रहने गरी पूर्वतयारी बैठक बस्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ WASH क्षेत्रगत समुह सदस्यहरु	अषाढको पहिलो हप्ता

७	मनसुनको समयमा हुनसक्ने सम्भावित क्षति तथा प्रकोपका बारेमा सामुदायिक संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसारको व्यवस्था मिलाउने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ DDMC	मनसुन शुरु हुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
८	ठोस फोहोर व्यवस्थापनका लागि स्थान छनौट तथा फोहोर राख्ने भाँडाको व्यवस्थापन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ स्थानीय तह समेतको समन्वयमा ➤ NRCS	मनसुन शुरु हुनु भन्दा १ हप्ता पहिले
९	अत्यावश्यक अवस्थामा खानेपानीका लागि टैंकर व्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय दार्चुला	➤ खानेपानी उपभोक्ता समिति, उद्योग वाणिज्य संघ,	मनसुन शुरु हुनु भन्दा १ हप्ता पहिले

जिल्लामा क्षेत्रगत निकायहरुको सम्पर्क सुची

निकाय	विषयगत क्षेत्र	कार्यरत	सम्पर्क	सम्पर्क	फोन नं.	इमेल
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रजिअ	४२०१३३	९८५८७२७७७७	daodarchula@gmail.com
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	सप्रजिअ	४२०२१४		
नेपाली सेना	खोज तथा उद्धार	जिल्लाभर	सेनानी	४२०१५१	९८५७६५००१८	coy-gurugorakh@nepalarmy.mil.np
नेपाल प्रहरी	खोज उद्धार, शान्ति सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रनाउ	४२०२५०	९८५८७२५५५५	dpodarchula@gmail.com
सशस्त्र प्रहरी गुल्म	खोज तथा उद्धार, सुरक्षा	जिल्लाभर	सप्रउ	४२०१००	९८५१२७२७७६	apfdarchul.coy@gmail.com
जि.स.स.को कार्यालय,	राहत तथा पुर्नस्थापना	जिल्लाभर	स्था.स.अ.	४१०१४४	९८५८७५२१४४	ddc.darchula@gmail.com
जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य सेवा	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१८८	९८५९९१२४४६	dhodarchula3@gmail.com
शिक्षा विकास तथा समन्वय	शिक्षा	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१३५	९७४१२५१६९६	darchuladeo@gmail.com
कृषि ज्ञान केन्द्र	खाद्यान्न तथा बिउ	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१४१	९८५८७४४८१३	
खानेपानी तथा सरसफाई डिविजन कार्यालय, डिभिजन नं. १ बैतडी, फिल्ड कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाई सामाग्री	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१५०	९८५८४२२६२२	washdarchula@gmail.com
बैतडी दार्चुला सडक	सडक निर्माण तथा मर्मत	जिल्लाभर	डि.ई.	४२०२६१	९८५१२०२१२७	
जिल्ला तथ्यांक कार्यालय	सुचना संकलन	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१३६	९८४८७६४४०६	bsodarchula@gmail.com
दार्चुला तिकर सडक योजना	सडक निर्माण तथा मर्मत	जिल्लाभर	डिई	४२०११९	९७५९५०१८८७	
डिभिजन वन कार्यालय	अस्थायी आवासका	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०१४५	९८४५०२७७९७	dardfo@dof.gov.np
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	लागि सहयोग	जिल्लाभर	सभापति	४१००६६	९७४९५०७५४६	darchulanrcs72@gmail.com
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैह्र खाद्य सामाग्री	जिल्लाभर	मन्त्रि	४१००६६	९८४८७२७५११	darchulanrcs72@gmail.com
जिल्ला पशु सेवा कार्यालय	गैह्र खाद्य सामाग्री राहत	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१०४	९८४९७३१९९६	darchuladlso@yahoo.com
नेपाल टेलिकम	सुचना सञ्चार	जिल्लाभर	प्रमुख	४२०१०८		nt.darchula@ntc.net.np
नेपाल विद्युत प्राधिकरण	विद्युतिकरण	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०१३२	९८४९२२४०९३	
उद्योग वाणिज्य संघ	खाद्य तथा गैह्र खाद्य	जिल्लाभर	अध्यक्ष	४२०१६८	९८५८७५११४४	ccidarchula31@gmail.com
गैसस महासंघ,	सामाग्री,	जिल्लाभर	का.प्र.	४२०४७५	९७५९५०२३२०	joshi.sankalpa@yahoo.com
महाकाली नदी नियन्त्रण	निर्माण सामाग्री	प्रभावित	का.प्र.	४२०१५१	९८५११७५७६०	sushildev.25@gmail.com
सि.आर.डि.एस. नेपाल	पुनर्स्थापना कार्यक्रम	प्रभावित	प्रमुख	४२००६१	९७५९५०३४०६	ashokrajojha@gmail.com
संकल्प युवा क्लब	पुनर्स्थापना	प्रभावित	प्रमुख		९७५९५०२३२०	sankalpa2054@gmail.com
अपीनम्पा संरक्षण क्षेत्र	राहत, संरक्षण तथा	प्रभावित	प्रमुख	४२०४९७	९७५९५००३५४	ancadarchula@gmail.com
पत्रकार महासंघ	सुचना संचार	जिल्लाभर	अध्यक्ष	४२००९८	९७५९५००७४०	-
रक्त संचार केन्द्र	रगतको आपूर्ति	जिल्लाभर	ईन्चार्ज	४२०१८८	९७४९५०७५४६	darchulanrcs72@gmail.com
जिल्ला हावापानी फिल्ड कार्यालय	बाढी पूर्व सुचना	जिल्लाभर	प्रमुख: राजुकुमार	८६५६००३४	९७४९५००६७२	
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	तथ्यांक संकलन	जिल्लाभर	मिश्र	४१०१३३	९८४८७११०५६	dan.nrcs@gmail.com
जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	सुचना संकलन,समन्वय, सहकार्य	जिल्लाभर	दान महारा	४२००७८	९८५८७२७७७७	

बाढी बाट जोखिमयुक्त गा.पा. वा नगरपालिका (स्रोत: गा.पा. र न.पा. प्रशासकीय अधिकृत)

क्र.स.	गा.पा. वा न.पा.को नाम	जनसंख्या	बाढीको जोखिमको स्तर		
			न्यून (हरीयो)	मध्यम (पहेलो)	उच्च (रातो)
१	दुहुँ गाउँपालिका	१०,८१८	१,२,३	४,५	६,७,८

२	नौगाड गाउपालिका	१५,८७४		१,३	
३	अपीहिमाल गाउपालिका	६,७७९	४,५	१,२	३,६
४	महाकाली नगरपालिका	२१,२३१	१,२,३	४,५	६,७,८,९
५	व्यास गाउपालिका	१०,३४७	१,२	६	३,४,५
६	मालिकार्जुन गाउपालिका	१५,५८१		८	१,२,३,४,५,६,७
७	मार्मा गाउपालिका	१४,९५६		१,४,५,६	३,२
८	शैल्य शिखर नगरपालिका	२२,०६०	२	३	१,२,३,९
९	लेकम गाउपालिका	१४,८३८	२,५,६	१,३	४

जोखिम बस्ती तथा खुला क्षेत्रको विवरण (जिल्ला दार्चुला)

भिरालो तथा कच्चो भौगोलिक बनावट, लगातारको वर्षाका कारण, विगत मनसुनजन्य विपद्का कारण यस जिल्लाका विभिन्न बस्तीहरू जोखिम युक्त भएको जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरूबाट विवरण प्राप्त भएको हुँदा यस वर्षको मनसुनजन्य अवधिमा (२०८० असार देखि असोज सम्म) थप क्षति हुन नदिन र जोखिम युक्त बस्तीहरूलाई सुरक्षित राख्न सम्बन्धित सबै स्थानीय तहहरूबाट आ-आफ्नो पालिका भित्रका जोखिमयुक्त बस्तीहरूको उचित व्यवस्थापन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको ।

४. जिल्ला भित्रका हुन सक्ने विपद् जोखिमका प्रकारहरू, सो विपद्को जोखिमयुक्त पालिका/स्थानहरू, प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी

एवं जनसंख्या विवरण:-

विपद् परिकार:-	मनसुनजन्य अविरल वर्षाका कारण भू-क्षय, बाढी,पहिरो, अस्तिना, चट्टयाड, आगलागी, हिमपात, अनावृष्टि/अल्पवृष्टि (खडेरी) र अतिवृष्टि (अविरल वर्षा), भूकम्प, हुरी बतास, रोगजन्य महामारी	
सि.नं.	उच्च जोखिम युक्त पालिका/स्थानहरू	प्रभावित हुन सक्ने घरधुरी एवं जनसंख्या
१	दुहुँ गाउँपालिका वडा नं. २ को नरोली, राता, गुना, अफरे बस्तीहरू, वडा नं. ५ को बथोली, सिमार, सुतखोला बस्तीहरू र वडा नं. ३ श्रीबगडका बस्तीहरू बढी प्रभावित	घरधुरी ४५० र जनसंख्या २५००
२	नौगाड गाउँपालिकाको वडा नं. १ को जात्रा, गोधानी, बगड बस्तीहरू, वडा नं. २ को सुण्डमुण्ड, दल्लेक बस्तीहरू, वडा नं. ३ को पारीखार, सीमार, जामिर, खुपिल्गाउँ बस्तीहरू, वडा नं. ४ को होपरी, मल्लामटे, कपरे बस्तीहरू, वडा नं. ५ को उडालु, श्रीबगड, सौकेबगड, होपरीगाड क्षेत्र बस्तीहरू, वडा नं. ६ को धुलीगडा, रैचु गडिगाड, परिगाउँ र थागिलगाडा क्षेत्र बस्तीहरू	घरधुरी ३० र जनसंख्या २००
३	अपिहिमाल गाउँपालिका वडा नं. १ को आरुखोड ल्याथी, वडा नं. २ को घुसा, वडा नं. ३ को गौडेखोला, राताभिटा, खिसा, क्षेत्ति र घाजिर, वडा नं. ४ को गौडेखोला, वडा नं. ६ को चौकीबगड, मज्जे, ककनाडी, धकं, धमलाड र पानीमूल क्षेत्र बस्तीहरू	घरधुरी २० र जनसंख्या १६०
४	व्याँस गाउँपालिका वडा नं. ४ को माडागाउँ र गल्या बस्ती, वडा नं. ३ को तुसारपानी बस्ती, वडा नं. ६को तुसराडी क्षेत्र ।	घरधुरी ९० र जनसंख्या ४५०
५	महाकाली नगरपालिका वडा नं. १ श्रीबगड क्षेत्र, वडा नं. २ बडाली गाउँबस्ती, मुल्ला गाउँबस्ती, अन्य वडाहरूमा समेत	घरधुरी १०० र जनसंख्या ६००
६	मालिकार्जुन गाउँपालिकाको विभिन्न वडाहरूमा वर्षेनि विपद् घटनाहरूबाट क्षति हुने गरेको ।	घरधुरी १०० र जनसंख्या ६००
७	मार्मा गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं. ४ को रिजाड बस्तीमा पहिरोबाट जोखिम रहेको ।	घरधुरी २० र जनसंख्या १५०

८	लेकम गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं. ४ को पैसखोला, जामुली, तोली, पन्तगाउँ, झलाती गाउँ, बचपाली, जोगीभाडा र आठा बस्ती गरी जम्मा ८ स्थान क्षेत्रहरू, वडा नं. ५ का पीड अंकुर, मैखोली, वनखेत, वडा नं. ६ को का घोडशिला, गणेत र मेल्ला, वडा नं. ३ का एरपाली, उकुमा र मकन्ना, वडा नं १ को झरकले, पट्युडी	१९ वटा वस्तीहरू
९	शैत्य शिखर नगरपालिकाको ओसिल बस्ती वडा नं.१	घरधुरी परिवार २५

खुला क्षेत्र

सि.नं.	स्थानीय तह/विषय	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल
१.	महाकाली नगरपालिका	• म.न.पा.वडा नं.४ स्थित शिवनगर	-	-
२	दुहुँ गाउँपालिका	• बममौरा,थाईसैन,सुतखोला गाडा,गर्खाविन्डा,सिमखोला, टकुले	६ वटा स्थल तोकिएको	व्यवस्थापन गर्न सकिने तर चालु अवस्थामा नरहेको
३	मालिकार्जुन गाउँपालिका	<ul style="list-style-type: none"> • वडा नं-१ को पुर्व पश्चिम महाकाली लोकमार्ग। • वडा नं-२ को फिरुडी। • वडा नं-३ को मालिकार्जुन मन्दिर परिसर र चौड मन्दिर परिसर। • वडा नं-४ को ऐरिछना। • वडा नं-५ को कठपते र चोललेक • वडा नं-६ को उकु महल क्षेत्र र गरडा । • वडा नं-७ को झगला वगड र चौकी विनाकोर्याली 	<ul style="list-style-type: none"> • वडा नं-१को मा.वि. भर्तौला, • वडा नं-२को राष्ट्रिय मा.वि. ठिड, सरस्वती मा.वि. सेलचमा, • वडा नं-३ को मा.वि. मड र लटीनाथ आ. वि.बसेडी । • वडा नं-४ को मा.बि. ऐरीछना र हुनैनाथ मा. वि. चन्दनपुर । • वडा नं-५को कृष्ण मा. वि. डाडाकोट र लटिनाथ आ. वि. लिमा । • वडा नं-६ को सरस्वती मा. वि. उकु र गरडा मा.वि. गरडा । • वडा नं-७ को डिन्सी र परोपकार आ. वि. चौकी । • वडा नं-८ को शंकरपुर मा.वि. पस्ती, सोमनाथ आ. वि. चस्कोट र बालकल्याण आ. वि. थत्तौली। 	मालिकार्जुन गाउँपालिकाका कार्यालय र ८ वटै वडा कार्यालयहरू
४	नौगाड गाउँपालिका	<ul style="list-style-type: none"> • नौगाड गा. पा. १को कसाड, मानाकोट, सेराधार, रुईसाईनी र ताराकोट । • वडा नं २को दल्लेक धार र छिपुलथान • वडा नं ३ को ताराकोट, लाटामाण्डौ खार। • वडा नं ४को मा. वि. सिथीको खेलमैदान, विनायक धार । • वडा नं. ५ को वसर , सौकेबगड र श्रीबगड । • वडा नं. ६को धुलिगडा खेडा जनहित मा. वि. प्राङगण, खालीडाडा, धुलिगडा माझगाउँ र पनडुङ्गा खुला मैदान। 	श्री जनहित मा. वि. धुलिगडाको १४ कोठे भवनलाई प्रयोगमा ल्याईएको ।	-
५.	मार्मा गाउँपालिका	• वडा नं. ३ को लटिनाथ मन्दिरको खेल मैदान र वडा नं. ४ को तपोवन क्षेत्र ।	गाउँपालिका भित्रका विभिन्न विद्यालयहरू	
६.	अपि हिमाल गाउँपालिका	<p>हेलीप्याडको लागी सम्तेली चौड खात्ती खुला क्षेत्र तथा आपतकालीन आश्रय स्थलहरूको विवरण:-</p> <p>१. वडा नं. १ अन्तर्गत खायकोट,सिति, पाटा</p> <p>२. वडा नं. २ अन्तर्गत पाटू, सेरा, वडा नं. ३ अन्तर्गत पाथा, सिमार, घाँजिर, क्षेती</p>		

सि.नं.	स्थानीय तह/विषय	खुला क्षेत्र	आश्रय स्थल	मानवीय सहायता स्थल
		३. वडा नं. ४ अन्तर्गत सल्लेधार, नौपाटा, खाती सम्तौलीचौर, ४. वडा नं. ५ अन्तर्गत लुम्थी ५. वडा नं. ६ अन्तर्गत सिताुला पुरानो विद्यालय क्षेत्र		

दार्चुलामा विपद् पूर्व सूचना प्रणाली विपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल

